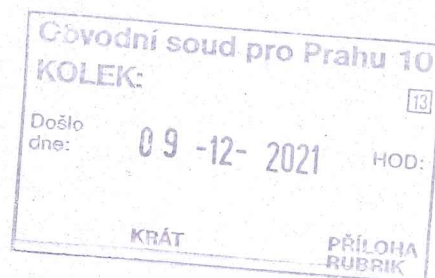

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
výrok I. - III. dne 14. 12. 2021
výrok dne
a je vykonatelné dnem 18. 12. 2021

V Praze
dne 25. 1. 2022

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Jany Knotkové, soudkyně JUDr. Kateřiny Kodetové a soudce Mgr. Zdeňka Váni ve věci

žalobkyně: **Jana Šurová**, narozena 9. 2. 1943
bytem Na Líše 1229/13, 140 00 Praha 4 – Michle
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Purkytem
sídlem náměstí 14. října 496/13, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká republika – Státní pozemkový úřad**, IČO: 013 12 774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Bělinou
sídlem Pobřežní 370/4, 186 00 Praha 8 – Karlín

o nahrazení projevu vůle uzavřít smlouvu o převodu pozemků,

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 29. května 2019, č. j. 15 C 176/2016-327, opravenému usnesením ze dne 19. července 2019, č. j. 15 C 176/2016-343,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v části zamítavého výroku pod bodem I. týkající se části pozemkové parcely parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice, oddělené geometrickým plánem

906-382/2018, nově evidované pod parc. č. 358/49, mění tak, že se nahrazuje projev vůle žalované uzavřít s žalobkyní tuto smlouvu o převodu pozemku:

Česká republika – Státní pozemkový úřad

IČO 01312774

se sídlem Praha 3, Husinecká 1024/11a, PSČ 130 00

(dále jen „převodce“)

a

Jana Sůrová

r. č. 435209/080,

bytem Libomyšl 158, 267 23 Libomyšl

(dále jen „nabyvatel“)

uzavírají podle ust. § 11a zákona č. 229/1991 Sb., v platném

SMLOUVU O PŘEVODU POZEMKU:

I.

Česká republika – Státní pozemkový úřad, jako převodce, spravuje mimo jiné nemovitost – pozemek parc. č. 358/49, orná půda, v k. ú. Cholupice, obec Praha.

II.

Nabyvateli vznikl nárok na bezúplatný převod pozemku z vlastnictví státu podle § 11a zákona o půdě.

III.

Na uspokojení nároku nabyvatele dle článku I. této smlouvy, převodce převádí do jeho vlastnictví nemovitost uvedenou v článku I. této smlouvy, včetně součástí, a nabyvatel je přijímá do svého vlastnictví.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů odvolacího řízení 57.596 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Martina Purkyta.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně výrokem I. zamítl žalobu na nahrazení projevu vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o převodu pozemku, a to část pozemku o výměře 300 m², oddělenou geometrickým plánem č. 906-382/2018, odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha dne 17. 9. 2018, kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. 358/48 (dále „pozemek 358/48“), a část pozemku o výměře 1953 m², oddělenou geometrickým plánem č. 906-382/2018, odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha dne 17. 9. 2018, kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. 358/49 (dále „pozemek 358/49“). Výrokem II. byl nahrazen projev vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o převodu pozemků, a to ohledně pozemků: část o výměře 21368 m², oddělenou geometrickým plánem č. 906-382/2018, odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha dne 17. 9. 2018, kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. 358/1 (dále „nový pozemek 358/1“); část o výměře 1227 m², oddělenou geometrickým plánem č. 906-382/2018, odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha dne 17. 9. 2018, kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. 358/47 (dále „pozemek 358/47“); část o výměře 949 m², oddělenou geometrickým plánem č. 906-382/2018, odsouhlaseným Katastrálním úřadem pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha dne 17. 9. 2018, kdy tato část bude podle nového stavu vedena pod parc. č. 358/50 (dále „pozemek 358/50“). Výrokem III. bylo rozhodnuto, že se žalované „nepřiznává učinit žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení“, a výrokem IV. bylo rozhodnuto, že žalobkyně je povinna zaplatit na nákladech státu částku, jejíž výše bude stanovena v samostatném usnesení.
2. Takto bylo rozhodnuto o žalobě, kterou se žalobkyně původně domáhala nahrazení projevu vůle žalované, tak aby jí byly do jejího vlastnictví převedeny pozemky parc. č. 370/19 v k. ú. Štěrboholy (dále „pozemek 370/19“) a parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice (dále „původní pozemek 358/1“), a to bezúplatně jako náhradní pozemky podle § 11a zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o půdě“). Žalobkyně je dědičkou a právní nástupkyní původního držitele restitučního nároku Josefa Sůry, r. č. 400106/009, jemuž odňaté pozemky nemohly být ze zákonných důvodů vydány, přičemž aktuální výše nevypořádaného restitučního nároku žalobkyně činí 617.400 Kč. Soud prvního stupně rozhodoval ve věci již opakovaně.
3. Prvním rozsudkem ze dne 6. 11. 2017 bylo řízení ohledně pozemku 370/19 zastaveno z důvodu zpětvzetí žaloby (výrok I.), výrokem II. byl nahrazen projev vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o převodu původního pozemku 358/1 a výrokem III. bylo rozhodnuto o nákladech řízení. Soud prvního stupně v prvním rozsudku po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žalobkyně je ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona o půdě oprávněnou osobou a vznikl jí nárok na převod náhradních pozemků za nevydané pozemky, který byl správně oceněn právním předchůdcem žalované až dne 18. 2. 2010 na částku 1.149.500 Kč. Nárok žalobkyně dosud nebyl uspokojen co do výše 617.400 Kč, naproti tomu ve zbývajícím rozsahu již v rámci veřejných nabídek uspokojen byl. Po právní stránce pak soud prvního stupně v návaznosti na ustanovení § 11a zákona o půdě shrnul, že náhradní pozemky se oprávněným osobám převádějí bezúplatně a zásadně na základě veřejných nabídek podle § 12 zákona č. 503/2012 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o SPÚ“). Dále však připomněl judikaturou dovozenou výjimku z tohoto pravidla, podle které lze v případě liknavého postupu žalované (resp. dříve Pozemkového fondu ČR) žalovat na uložení povinnosti uzavřít smlouvu o bezúplatném převodu konkrétního náhradního pozemku, a to i bez toho, aby byla splněna podmínka předchozího zahrnutí takového pozemku do veřejné nabídky. K závěru o důvodnosti podané žaloby pak dospěl soud prvního stupně i v tomto konkrétním případě, když shrnul, že nároky žalobkyně coby osoby oprávněné k převodu náhradních pozemků nejsou dlouhodobě (několik let) uspokojeny. Co do liknavého

chování žalované soud prvního stupně poukázal jednak na skutečnost, že právní předchůdce žalované nesprávným oceněním výše restitučního nároku (ke správnému ocenění došlo až v roce 2010) fakticky znemožnil žalobkyni účastnit se veřejných nabídek, jednak i na to, že pozemky nabízené v rámci veřejné nabídky nejsou kvantitativně a kvalitativně dostatečné k uspokojení restitučních nároků za nevydané pozemky. Za nevýznamnou pak soud prvního stupně označil samu o sobě skutečnost, že se žalobkyně pravidelně do veřejných nabídek nehlásí. Pokud pak byl žalobkyní požadovaný původní pozemek 358/1 oceněn částkou 208.956 Kč, je zbývající restituční nárok žalobkyně pro převod takového pozemku dostačující. Konečně pak soud prvního stupně dovodil, že tento pozemek není historickým vlastnictvím obce ani nepřelšel nebo nebyl převeden do vlastnictví státu z vlastnictví církve, na pozemek nebyl uplatněn restituční nárok podle zákona o půdě. Sama okolnost, že pozemek je dotčen pozemkovou úpravou již od roku 2010, je na něm plánovaná veřejně prospěšná stavba kanalizace a na nepatrné části je počítáno s biokoridorem (dle územního plánu), dle názoru soudu prvního stupně nepředstavuje takovou překážku, pro kterou by nebylo možno pozemek jako náhradní vydat, a podané žalobě (ve vztahu k tomuto pozemku) proto vyhověl.

4. Na základě žalovanou podaného odvolání bylo rozhodnuto odvolacím soudem usnesením ze dne ze dne 27. 3. 2018 tak, že se (první) rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. a III. ruší a věc byla vrácena soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud shledal správným závěr soudu prvního stupně o tom, že ze strany žalované došlo k liknavému postupu při uspokojování jejího restitučního nároku žalobkyně, a proto je dán nárok žalobkyně na převod konkrétního pozemku. Odvolací soud však shledal, že vydání pozemku brání zákonné překážky podle § 6 odst. 1 písm. b/ zákona o SPÚ, podle něhož nelze převádět zemědělské pozemky nebo jejich části určené územním plánem nebo regulačním plánem anebo rozhodnutím o umístění stavby k zastavění veřejně prospěšnými stavbami nebo stavbami dopravní infrastruktury nebo těmito stavbami již zastavěné, s výjimkami dále v tomto ustanovení zmíněnými, a podle písm. c) citovaného ustanovení nelze převádět ani zemědělské pozemky určené podle schváleného návrhu pozemkové úpravy pro výstavbu polních cest a na provedení technických, vodohospodářských a ekologických opatření. V řízení přitom bylo zjištěno, že část původního pozemku 358/1 je určena územním plánem hl. m. Prahy pro vybudování veřejně prospěšné stavby kanalizace a jiná část předmětného pozemku je dotčena ekologickým opatřením (biokoridor). Přestože veřejně prospěšná stavba kanalizace je pouze plánována a spolu s biokoridorem zasahuje pouze nepatrnou část pozemku, nelze přes existenci těchto zákonných překážek zcela pominout. Naopak odvolací soud vyslovil, že převodu pozemku nebrání neukončené pozemkové úpravy. Odvolací soud však přihlédl k tomu, že žalobkyně v průběhu celého řízení a znovu i při odvolacím jednání po poučení odvolacího soudu avizovala, že je připravena zadat zpracování geometrického plánu, jímž by byly odděleny ty části pozemku, které jsou dotčeny existujícími zákonnými překážkami, a v tomto směru upravit žalobní petit.
5. V dalším řízení žalobkyně předložila geometrický plán č. 906-382/2018 odsouhlasený Katastrálním úřadem pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha, dne 17. 9. 2018 (dále jen geometrický plán) a v souvislosti s tím také změnila žalobu tak, že se domáhá nahrazení projevu vůle k uzavření dohody o převodu 5 pozemků nově oddělených geometrickým plánem. Po doplněném dokazování soud prvního stupně uzavřel, že žalobkyně je oprávněnou osobou a vznikl jí nárok na převod náhradních pozemků za pozemky nevydané, přičemž z jejího původního nároku 1.149.500 Kč nebyl dosud uspokojen nárok v rozsahu 617.400 Kč. Původní pozemek 358/1 byl geometrickým plánem rozdělen na nový pozemek 358/1 a další pozemky 358/47, 358/48, 358/49 a 358/50, přičemž na pozemku 358/48 je plánovaná veřejně prospěšná stavba kanalizace a pozemek 358/49 je plánem určen jako lokální biokoridor. Oddělené pozemky byly znalecky samostatně oceněny, kdy cena nového pozemku 358/1 je 173.081 Kč, cena pozemku 358/47 je 9.939 Kč, cena pozemku 358/48 je 2.430 Kč, cena pozemku 358/49

je 15.819 Kč a cena pozemku 358/50 je 7.687 Kč. Na základě tohoto skutkového stavu soud prvního stupně shledal důvodným nárok žalobkyně na vydání nového pozemku 358/1, 358/47 a 358/50, když žalobkyni svědčí nárok na vydání náhradních pozemků, neboť je osobou oprávněnou ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zákona o půdě, která má nárok na vydání náhradního pozemku podle ustanovení § 11a odst. 1 zákona o půdě. Soud prvního stupně opakovaně shledal liknavým postup žalované, o čemž svědčí to, že 1/ žalovaná nesprávným oceněním pozemku zabránila žalobkyni zúčastňovat se veřejných nabídek minimálně v období od 2005 do 2010 (dále také „skutečnost 1/“), a že 2/ veřejné nabídky na území hl. m. Prahy nejsou kvantitativně a kvalitativně dostatečné k uspokojení restitučních nároků (dále také „skutečnost 2/“). Protože ze strany žalované došlo při uspokojování nároku žalobkyně k liknavému chování, je dán nárok žalobkyně na vydání konkrétních pozemků, a to nového pozemku 358/1, pozemku 358/47 a pozemku 358/50 žalobkyní požadovaných, byť tyto dříve nebyly do veřejné nabídky zařazeny. S ohledem na závazný právní názor odvolacího soudu shledal soud prvního stupně u pozemků 358/48 (plánovaná kanalizace) a 358/49 (biokoridor) zákonnou překážku pro vydání. Z tohoto důvodu bylo žalobě ohledně nového pozemku 358/1, pozemku 358/47 a pozemku 358/50 vyhověno, ohledně pozemků 358/48 a 358/49 byla žaloba zamítnuta. Podle poměrného úspěchu účastníků bylo rozhodnuto o nákladech řízení a nákladech státu.

6. Proti tomuto rozsudku byla podána odvolání obou stran sporu.
7. Žalobkyně kromě návrhu na opravu výroku rozsudku, jemuž bylo následně vyhověno vydáním opravného usnesení ze dne 19. 7. 2019, č. j. 15 C 176/2016-343, nesouhlasila se zamítnutím žaloby ohledně vydání pozemků 358/48 a 358/49. S poukazem na citovanou judikaturu zdůrazňující požadavek vstřícného přístupu k oprávněným osobám, resp. zdůrazňující takovou interpretaci a aplikaci restitučních předpisů, aby byl v maximální míře dosažen smysl a účel restitucí, zastává žalobkyně názor, že překážku převoditelnosti náhradních pozemků podle § 6 zákona o SPÚ je třeba vykládat restriktivně ve prospěch oprávněných osob. Plánovaná stavba kanalizace v neurčitě budoucnu na pozemku 358/48, která má povahu liniové stavby, není podle žalobkyně překážkou vydání pozemku. Ohledně pozemku č. 358/49 žalobkyně poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 4533/2018, podle něhož zahrnutí pozemku do ekologického opatření nadregionálního biokoridoru není překážkou vydání. Žalobkyně tak má za to, že ani u pozemku 358/49 plánovaný biokoridor vydání pozemku nebrání. Dále žalobkyně rozsáhle argumentovala proti výroku o nákladech řízení. Kromě jeho nesrozumitelnosti žalobkyně namítla s poukazem na citované nálezy Ústavního soudu, že poměřovat úspěch a neúspěch, resp. zvažovat důsledky částečného zpětvzetí žaloby je třeba vždy v širších souvislostech, a nikoliv mechanicky. Měla za to, že při poměrování úspěchu a neúspěchu nestačí posuzovat jen počet pozemků vydaných a nevydaných, je třeba posuzovat výměry těchto pozemků. Z celkové výměry požadovaných pozemků 27.963 m² uspěla žalobkyně v rozsahu 23.544 m², měla tak převážný úspěch, a proto jí náleží náhrada nákladů podle ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. Dále žalobkyně uvedla, že její žaloba ve vztahu k pozemku 358/48 byla zamítnuta z důvodu zákonné překážky převoditelnosti pozemku podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. b/ zák. o SPÚ. S účinností od 1. 11. 2019 však tento zákon již takovou překážku neobsahuje, když pro zákaz podle uvedeného ustanovení platí výjimka pro zemědělské pozemky určené platnou územně plánovací dokumentací nebo již využitých ke zřízení technické infrastruktury, přičemž kanalizace je považována za technickou infrastrukturu podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. k/ zák. č. 183/2006 Sb. K plánovanému biokoridoru pak žalobkyně ještě poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2372/2019, v němž bylo vysloveno, že lokální biokoridor sám o sobě překážkou k vydání není.

8. Žalovaná napadla odvoláním vyhovující výrok o věci samé pod bodem II. a výrok o nákladech řízení pod bodem III. Žalovaná nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně o liknavosti žalované. Ke skutečnosti 1/ (viz shora bod 5) žalovaná namítala, že do přechodu restitučního nároku z původního restituenta Josefa Sůry na žalobkyni rozhodnutím o dědictví ze dne 28. 6. 2005 nebyl postup žalované liknavý. Žalovaná následně dopisem ze dne 11. 5. 2005 informovala žalobkyni o výši restitučního nároku 35.825,86 Kč a o tom, že nárok lze vyplatit finančně nebo si žalobkyně může vybrat náhradní pozemek, avšak žalobkyně zůstala nečinná až do roku 2009, kdy požádala o přecenění svého nároku, k čemuž došlo 18. 2. 2010, kdy byl nárok přeceněn na částku 1.149.000 Kč. Podle žalované není správný názor, že skutečnost 1/ svědčí o liknavém postupu žalované. Proti takovému názoru svědčí, že žalobkyně do uplatnění žádosti o přecenění nevyvíjela žádný aktivní přístup, první ocenění pozemku bylo provedeno za situace, kdy neexistovala žádná judikatura, která by žalované ukládala ocenit nevydané pozemky jako stavební. Soud prvního stupně nevzal v úvahu délku dědického řízení ani to, zda žalobkyně po vydání dědického rozhodnutí usilovala o uspokojení restitučního nároku. Ke skutečnosti 2/ žalovaná namítla, že soud prvního stupně nevzal v úvahu přehled nabízených pozemků v období od 18. února 2010 do 12. května 2017, jímž bylo prokázáno, že na území hl. města Prahy bylo od přecenění restitučního nároku 18. 2. 2010 do 12. 5. 2017 nabídnuto ve veřejných nabídkách na území hl. m. Prahy celkem 130 pozemků, z nichž 84 pozemků svou výměrou přesahovalo 200 m² a cenová relace činila od 765 Kč do 513.082,50 Kč a na území Středočeského kraje celkem 3.367 pozemků, z nichž 2.517 pozemků svou výměrou přesahovalo 200 m² a cenová relace činila od 109 Kč do 572.973 Kč. Závěr o nedostatečné nabídce dle žalované vyvrací také skutečnost, že se žalobkyni podařilo uspokojit v období do 1 roku od přecenění pozemku restituční nárok ve výši 532.100 Kč. Nárok žalobkyně mohl být uspokojen, pokud by se žalobkyně po 1 roce nechovala tak, že se nezúčastnila navýšení ceny za vybrané náhradní pozemky, popř. nestáhla svou žádost. Žalovaná navrhovala důkaz vyhodnocením výzev žalobkyně k prokázání uvedeného tvrzení, tyto důkazy však nebyly provedeny. Žalobkyně se naposledy zúčastnila veřejné nabídky v listopadu 2012. Z těchto důvodů měl soud prvního stupně učinit skutkový závěr, že žalobkyně aktivní přístup k uspokojení svých nároků nevyvíjí. Vydáním předmětných pozemků bude žalobkyni poskytnuta nepřiměřená náhrada, neboť nevydané pozemky v k. ú. Hostivař měly výměru 9.196 m², právnímu předchůdci žalobkyně náležela náhrada ve výši 1/2, tj. 4.598 m², které byly oceněny jako stavební pozemky jenom proto, že byly vyvlastněny za účelem plánované výstavby. Výměra žalobkyní požadovaného pozemku činí 23.544 m², proto je nárok zcela nepřiměřený, to navíc za situace, kdy může nastat stav, že se tyto náhradní pozemky stanou stavebními. V tomto směru žalovaná poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1992/2015. Dále žalovaná nesouhlasila s výrokem o nákladech řízení, když by žalovaná měla mít právo na náhradu nákladů řízení včetně nákladů právního zastoupení s ohledem na složitost projednávané věci, povahu úkolů žalované a nedostatek její personální kapacity k zastupování v soudních řízeních.
9. Žalobkyně k odvolání žalované uvedla, že shledává rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II. věcně správným, poukázala na řadu rozhodnutí Nejvyššího soudu, v nichž byla řešena otázka liknavosti a svévole žalované, v tomto směru zopakovala svá žalobní tvrzení, poukázala též na rozhodnutí odvolacího soudu v jiných věcech, jakož i závěry vyslovené odvolacím soudem ve zrušovacím usnesení v této věci. K námitce žalované co do nepřiměřenosti vydávaného pozemku pro jeho vyšší výměru poukázala žalobkyně na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2586/2019, podle něhož je univerzálním kritériem pro porovnání pozemků kritérium ceny pozemku.
10. Žalovaná k odvolání žalobkyně uvedla, že se ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně ve vztahu k pozemkům 358/48 a 358/49, a poukázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2372/2019, 28 Cdo 2462/2014, 28 Cdo 592/2013 a 28 Cdo 855/2010.

11. O podaném odvolání odvolací soud poprvé rozhodl rozsudkem z 11. 2. 2020, ve znění opravného usnesení z 30. 3. 2020. Tímto rozsudkem odvolací soud potvrdil napadený rozsudek v zamítavém výroku I. ohledně části pozemku parc. č. 358/48 (výrok I. rozsudku odvolacího soudu), a změnil jej v zamítavém výroku I. ohledně části pozemku parc. č. 358/49 a ve vyhovujícím výroku II., a to tak, že se nahrazuje projev vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o převodu pozemků parc. č. 358/1, 358/47, 358/49 a 358/50 (výrok II. rozsudku odvolacího soudu). Dále odvolací soud rozhodl též o nákladech řízení (výrok III. a IV. rozsudku odvolacího soudu). Odvolací soud shledal správným závěr soudu prvního stupně o liknavém postupu žalované a nepřisvědčil ani námitce žalované o tom, že požadované pozemky nelze vydat pro nepřiměřenost takové náhrady oproti původně odňatým pozemkům. Zevrubně se pak zabýval otázkou vhodnosti požadovaných pozemků k vydání a v této souvislosti především otázkou, zda jejich vydání nebrání zákonná překážka. Shledal, že žádná taková překážka nebrání vydání pozemků parc. č. 358/1, 358/47, 358/49 a 358/50 (jak byly vymezeny geometrickým plánem č. 906-382/2018) – pokud se přitom jedná o pozemek parc. č. 358/50 dotčený biokoridorem, vyšel odvolací soud z toho, že zákonem č. 229/2019 Sb. došlo s účinností od 1. 11. 2019 k novelizaci zákona o státním pozemkovém úřadu, a na rozdíl od předcházejícího znění tak již § 6 odst. 1 tohoto zákona nebrání vydání pozemku určeného na provedení ekologických opatření, tj. pozemky dotčené plánovaným biokoridorem. Naproti tomu existenci překážky vydání odvolací soud shledal, pokud se jedná o pozemek parc. č. 358/48, na němž je plánována veřejně prospěšná stavba kanalizace. Odvolací soud v této souvislosti zdůraznil, že plánovaná stavba kanalizace zásadním způsobem zasáhne do práv vlastníka pozemku parc. č. 358/48 a omezí jeho práva pozemek užívat, a je tak nežádoucí zakládat vydáním tohoto pozemku takový právní stav, který s sebou nese z povahy věci do budoucna problémy při dalším užívání pozemku. Tento pozemek tedy odvolací soud považoval za nevhodný k vydání žalobkyni.
12. Proti výroku II. rozsudku odvolacího soudu z 11. 2. 2020, jímž byl napadený prvostupňový rozsudek ohledně čtyř z pozemků vymezených geometrickým plánem změněn, a žalobě bylo vyhověno, podala žalovaná dovolání (žalobkyně dovolání nepodala, a výrok I. rozsudku odvolacího soudu z 11. 2. 2020 tedy nabyl právní moci; žaloba tak zůstala pravomocně zamítnuta pokud se týká pozemku parc. č. 358/48, jak je vymezen geometrickým plánem č. 906-382/2018). O dovolání žalované rozhodl Nejvyšší soud rozsudkem z 13. 10. 2020, č. j. 28 Cdo 2445/2020-495, tak, že rozsudek odvolacího soudu zrušil v části výroku II. týkající se části původního pozemku oddělené geometrickým plánem a nově evidované pod parc. č. 358/49 a ve výroci o nákladech řízení. Ve zbytku (tj. v části týkající se pozemků nově evidovaných pod parc. č. 358/1, 358/47 a 358/49) Nejvyšší soud dovolání odmítl. Tento rozsudek odůvodnil Nejvyšší soud tak, že závěr o odvolacího soudu, podle něž lze restituční nárok žalobkyně vzdor plánovanému ekologickému opatření (biokoridoru) uspokojit i převodem části původního pozemku nově evidované pod parc. č. 358/49 (tj. že jde o pozemek k převodu vhodný, jehož převodu nebrání žádná překážka), je ve světle judikatury Nejvyššího soudu přinejmenším předčasný. Odvolací soud totiž nepostavil najisto, zda záměr umístit na daném pozemku biokoridor je veřejně prospěšným opatřením, zda dané opatření se zřetelem k okolnostem věci brání zemědělskému obhospodařování pozemku, zda by bylo lze za tímto účelem vyvlastnit vlastnické právo k danému pozemku či zda by cíle sledované realizací tohoto opatření bylo možno zajistit i jinak. Za těchto okolností shledal Nejvyšší soud právní posouzení věci odvolacím soudem, pokud jde o posouzení otázky vhodnosti části původního pozemku nově evidované pod parc. č. 358/49 coby pozemku náhradního, neúplným, a tedy nesprávným. Naproti tomu ve zbytku Nejvyšší soud shledal žalovanou podané dovolání nepřipustným s tím, že závěry odvolacího soudu o liknavosti postupu žalované nejsou nepřiměřeně zjištěným skutkovým okolnostem věci a neodchylují se od judikatury dovolacího soudu.

13. V dalším řízení po částečném zrušení původního rozsudku odvolacího soudu z 11. 2. 2020 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalovaná doplnila svou argumentaci tak, že poukázala na nově vydaný náleze Ústavního soudu z 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19 s tím, že se jedná o průlomové rozhodnutí, neboť v něm Ústavní soud označil za nepřipustné jednostranné a svévolné dělení pozemku žalujícími oprávněnými osobami vynechávající z procesu dělení pozemku vlastníka i stavební úřad. Dle žalované je třeba závěry Ústavního soudu uplatnit i v této věci, kdy pozemek parc. č. 358/49 byl oddělen geometrickým plánem č. 906-382/2018 od pozemku parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice, aniž by bylo vydáno rozhodnutí o dělení pozemku nebo souhlasné stanovisko stavebního úřadu. Žalovaná proto trvá na tom, že žaloba měla být zamítnuta.
14. Žalobkyně v reakci na doplněnou argumentaci žalované předně změnila žalobu tak, že upřesnila specifikaci označeného náhradního pozemku, ohledně jehož převodu má být nahrazen projev vůle žalované, tak, že se jedná o pozemek parc. č. 358/49, orná půda, v. k. ú. Cholupice, obec Praha – v této souvislosti uvedla, že rozdělení původního pozemku parc. č. 358/1 na jednotlivé samostatně existující pozemky již bylo realizováno a není tedy nadále třeba odkazovat na geometrický plán. K rozdělení původního pozemku dle žalobkyně došlo konkrétně rozhodnutím katastrálního úřadu o povolení vkladu vlastnického práva vyplývajícího z rozsudku odvolacího soudu z 11. 2. 2020. Žalobkyně tak má za to, že převodu pozemku parc. č. 358/49 nebrání žádná zákonná překážka a tento pozemek je vhodný pro převod. Žalobkyně pak zdůraznila, že s nálezem Ústavního soudu se jednak neztotožňuje a jednak považuje argumentaci tímto nálezem za nepřiléhavou, a to právě s ohledem na skutečnost, že k rozdělení původního pozemku již došlo.
15. Odvolací soud však žalobkyni navrženou změnu žaloby ze dne 25. 1. 2021 nepřipustil, neboť s ohledem na závěry vyslovené v nález Ústavního soudu z 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19 dospěl k právnímu závěru, že k rozdělení původního pozemku nemohlo dojít.
16. Po částečném zrušení původního rozsudku odvolacího soudu z 11. 2. 2020 zůstala předmětem řízení otázka nahrazení projevu vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o bezúplatném převodu části původního pozemku oddělené geometrickým plánem č. 906-382/2018 a nově evidované pod parc. č. 358/49, která je územním plánem určena jako lokální biokoridor. Ohledně zbývajících částí původního pozemku již bylo v řízení pravomocně rozhodnuto.
17. Odvolací soud tak rozsudkem z 26. 1. 2021 opětovně rozhodl o odvolání žalobkyně, přičemž vycházel ze závazného právního názoru vysloveného ve shora rekapitulovaném kasačním rozsudku Nejvyššího soudu (§ 226 odst. 1 ve spojení s § 243g o. s. ř.). Odvolací soud se předně v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího soudu zabýval otázkou, zda opatření v podobě plánovaného biokoridoru se zřetelem k okolnostem věci brání zemědělskému obhospodařování pozemku, zda by bylo lze za tímto účelem vyvlastnit vlastnické právo k danému pozemku či zda by cíle sledované realizací tohoto opatření bylo možno zajistit i jinak. Za tím účelem odvolací soud (ve smyslu § 127 odst. 1 a § 213 odst. 4 o. s. ř.) provedl *důkaz sdělením Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy z 20. 1. 2021* ohledně plánovaného biokoridoru na předmětné části původního pozemku, ze kterého zjistil, že pozemek není plánovanou součástí veřejně prospěšného opatření ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. o) zákona č. 183/2006 Sb., plánovaný biokoridor nebrání dalšímu obhospodařování pozemku, pozemek není určen závaznou částí územního plánu k zastavění veřejně prospěšnou stavbou či stavbou dopravní infrastruktury a není takovou stavbou či stavbami zastavěn. Odvolací soud tak dospěl k závěru, že plánovaný biokoridor v okolnostech projednávané věci nezakládá ani zákonem výslovně předpokládanou překážku vydání pozemku, ani jiný důvod, pro který by vydání pozemku bylo nevhodné. Případné vydání pozemku by nebránilo tomu, aby na něm byl v souladu s územním

plánem umístěn biokoridor. Odvolací soud však musel v souladu s čl. 89 odst. 2 Ústavy zohlednit závěry Ústavního soudu z nálezu z 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19, dle kterých nemohou obecné soudy na základě § 82 odst. 3 stavebního zákona rozhodnout v řízení o nahrazení projevu vůle k převodu pozemku podle zákona o půdě o dělení pozemku. Odvolací soud proto s ohledem na uvedené závěry Ústavního soudu dovodil, že rozhodnutím o nahrazení projevu vůle žalované odkazujícím na geometrický plán nemohlo dojít k oddělení pozemku parc. č. 358/49 z pozemku parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice, a proto rozhodl tak, že potvrdil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 29. 5. 2019, č. j. 15 C 176/2016-327, ve znění opravného usnesení ze dne 19. 7. 2019, č. j. 15 C 176/2016-343, v zamítavém výroku týkajícím se části pozemku parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice, oddělené geometrickým plánem č. 906-382/2018, nově evidované pod parc. č. 358/49 (výrok I. rozsudku odvolacího soudu) a současně rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II. a III. rozsudku odvolacího soudu).

18. Proti rozhodnutí odvolacího soudu z 26. 1. 2021 podala žalobkyně dovolání, o kterém rozhodl Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 20. 8. 2021, č. j. 28 Cdo 2128/2021-582 tak, že rozsudek odvolacího soudu z 26. 1. 2021 zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Rozhodnutí o dovolání Nejvyšší soud odůvodnil tím, že uzavřel-li odvolací soud, že zákon o půdě neposkytuje právní základ pro rozdělení původního pozemku parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice rozhodnutím soudu o nahrazení projevu vůle žalované odkazujícím na geometrický plán vymezující vydatelnou pozemkovou část, je jeho právní posouzení nesprávné. Nejvyšší soud v rozhodnutí uvedl, že ustáleně judikuje, a v nyní projednávané věci neshledal důvod k odklonu od své dosavadní konstantní rozhodovací praxe, že soudy v restitučním řízení disponují pravomocí rozhodovat o vydání geometrickým plánem oddělených pozemkových částí, coby vhodných náhradních zemědělských pozemků. Současně dovolací soud uvedl, že otázku existence překážky vydání části pozemku parc. č. 358/49 v k. ú. Cholupice, coby součásti lokálního biokoridoru, odvolací soud v napadeném rozhodnutí z 26. 1. 2021 vyřešil v souladu se závazným právním názorem dovolacího soudu, když shledal, že uvedená skutečnost vydání uvedené pozemkové části nikterak nebrání.

19. Po zrušení rozsudku odvolacího soudu z 26. 1. 2021 došlo k tomu, že Plénium Ústavního soudu přijalo dne 12. 10. 2021 pod sp. zn. Pl. ÚS-st. 54/21 na návrh II. senátu Ústavního soudu podle § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve věci právního názoru II. senátu pro řízení vedené pod sp. zn. II. ÚS 1778/21, který se odchyluje od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezu sp. zn. III. ÚS 3804/19 ze dne 5. 1. 2021, toto stanovisko: „*Rozhodnou-li obecné soudy v řízení o nahrazení projevu vůle povinné osoby k bezúplatnému převodu náhradního pozemku na oprávněnou osobu podle § 11a zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě) na základě k rozsudku přiloženého geometrického plánu, nepostupují ultra vires, nýbrž poskytují ochranu právu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.*“

Uvedené stanovisko Ústavního soudu je pro dané řízení zcela zásadní, neboť odstraňuje rozpory mezi rozhodovací praxí Nejvyššího soudu a rozhodovací praxí Ústavního soudu a staví najisto, že obecné soudy v řízení o nahrazení projevu vůle povinné osoby k bezúplatnému převodu náhradního pozemku na oprávněnou osobu podle zákona o půdě současně mají pravomoc rozhodnout o dělení pozemku.

20. U jednání dne 23. 11. 2021 odvolací soud rozhodl v souladu s ustanovením § 95 odst. 1 a § 211 o. s. ř., že se návrh žalobkyně na změnu žaloby ze dne 25. 1. 2021 připouští. Změna žaloby spočívá v novém označení pozemku, který má po oddělení od původního pozemku 358/1 v k. ú. Cholupice nové označení, a to parc. č. 358/49, orná půda, v k. ú. Cholupice, obec Praha.

21. Předmětem řízení je tak po připuštění změny žaloby toliko otázka nahrazení projevu vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu o bezúplatném převodu pozemku parc. č. 358/49, orná půda, v k. ú. Cholupice, obec Praha.
22. S ohledem na výše uvedené tak odvolací soud rozhodl o odvolání žalobkyně v souladu s aktuálním stanoviskem Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. Pl. ÚS-st. 54/21 (čl. 89 odst. 2 Ústavy), kdy současně vycházel i ze závazného právního názoru vysloveného ve shora rekapitulovaném kasačním rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2021, č. j. 28 Cdo 2128/2021-582 (§ 226 odst. 1 ve spojení s § 243g o. s. ř.). Ohledně otázky existence překážky vydání části pozemku parc. č. 358/49 v k. ú. Cholupice, coby součásti lokálního biokoridoru, odvolací soud setrvává na svém již dříve vysloveném závěru, že plánovaný biokoridor v okolnostech projednávané věci nezakládá ani zákonem výslovně předpokládanou překážku vydání pozemku, ani jiný důvod, pro který by vydání pozemku bylo nevhodné. Případné vydání pozemku by nebránilo tomu, aby na něm byl v souladu s územním plánem umístěn biokoridor (k tomu blíže rozhodnutí odvolacího soudu ze dne 26. 1. 2021). Co se týče otázky (ne)možnosti rozdělení původního pozemku 358/1 rozhodnutím soudu o nahrazení projevu vůle žalované odkazujícím na geometrický plán, odvolací soud s ohledem na aktuální názor Ústavního soudu a ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu uzavírá, že soud má pravomoc v řízení o nahrazení projevu vůle rozhodovat o rozdělení pozemků. Dále odvolací soud dodává, že v důsledku již dříve vydaných pravomocných rozhodnutí, jimiž byly vydány části původního pozemku 358/1 (resp. nahrazen projev vůle žalované k jejich vydání), když tyto oddělené části původního pozemku 358/1 byly již vloženy do katastru nemovitostí, došlo ke vzniku nového pozemku parc. č. 358/49, který je i jako součást lokálního biokoridoru způsobilý k vydání žalobkyni.
23. Ze všech uvedených důvodů odvolací soud podle ustanovení § 220 o. s. ř. změnil napadený rozsudek ve výroku I. týkající se části pozemkové parcely parc. č. 358/1 v k. ú. Cholupice, oddělené geometrickým plánem 906-382/2018, nově evidované pod parc. č. 358/49, mění tak, že se nahrazuje projev vůle žalované uzavřít s žalobkyní smlouvu (shora ve výroku podrobně uvedenou) o převodu pozemku parc. č. 358/49, orná půda, v k. ú. Cholupice, obec Praha.
24. Podle ustanovení § 224 odst. 2, § 142 odst. 2 a § 146 odst. 2 věta první o. s. ř. bylo rozhodnuto znovu o nákladech řízení před soudem prvního stupně, kdy úspěch účastníků lze považovat pouze za částečný, aniž by bylo lze hovořit o výrazně převažujícím úspěchu některé strany. Žalobkyně uspěla s větší částí původního pozemku 358/1 a neuspěla s malou částí původního pozemku 358/1 (s pozemkem 358/48) a dále neuspěla s celým původně požadovaným pozemkem 370/19, ohledně něhož vzala žalobu zpět. Posuzování úspěchu podle žalobkyně požadovaného porovnání konkrétní výměry (částí) pozemků, nepovažuje odvolací soud za příléhavé, neboť úspěch při uplatnění práva na vydání náhradních pozemků nelze omezovat pouze porovnáním výměry pozemků. Výměra pozemku sama o sobě (bez dalších okolností týkajících se např. povahy pozemku, jeho ocenění apod.) nevyjadřuje z hlediska materiální spravedlnosti míru úspěchu v řízení. Bylo proto rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.
25. Podle ustanovení § 224 odst. 1 a 142 odst. 3 o. s. ř. bylo rozhodnuto o nákladech odvolacího řízení, v němž měla naprosto převažující úspěch žalobkyně, která uspěla s vydáním nového pozemku 358/1 a pozemků 358/47, 358/49 a 358/50 a neuspěla pouze s vydáním pozemku 358/48. Žalobkyni byla proto přiznána plná náhrada nákladů odvolacího řízení, a to odměna advokáta ve výši 3.100 Kč podle ustanovení § 7, § 9 odst. 4 písm. b/ vyl. č. 177/1996 Sb. (dále vyhláška) za 14 úkonů právní služby (odvolání, vyjádření k odvolání, doplnění odvolání, doplňující vyjádření, účast při dvou odvolacích jednání dne 11. 2. 2020 a 26. 1. 2021, vyjádření

k dovolání žalované, nahlížení do spisu dne 20. 1. 2021, návrh na změnu žaloby ze dne 25. 1. 2021, účast u jednání odvolacího soudu dne 26. 1. 2021, dovolání, sdělení ze dne 26. 8. 2021, sdělení ze dne 15. 11. 2021, účast na jednání odvolacího soudu dne 23. 11. 2021), 14 x paušální náhrada nákladů podle ustanovení § 13 odst. 3 vyhlášky, a DPH podle ustanovení § 137 odst. 3 o. s. ř., tj. celkem částka 57.596 Kč. Pro úplnost odvolací soud dodává, že při vědomí rozdílného rozhodování soudů ohledně výše odměny advokáta ve sporech o nahrazení projevu vůle, shledává v tomto případě vhodné postupovat podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. b/ a nikoliv podle ustanovení § 8 odst. 1 vyhlášky, neboť v řízení nebylo zjištěno, jaká je ke dni úkonu advokáta obvyklá cena požadovaných pozemků. Pracuje-li se v řízení s „cenou pozemku“, pak se nejedná o obvyklou cenu pozemku ke dni úkonu advokáta, ale o stanovení ceny restitučního nároku, resp. ocenění pozemku způsobem upraveným v ustanovení § 11a odst. 14 zákona o půdě (tj. podle vyhlášky č. 182/1988 Sb.), což obvyklou cenu pozemku ke dni úkonu advokáta nevyjadřuje.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání zkoumá dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Praha 23. listopadu 2021

JUDr. Jana Knotková v. r.
předsedkyně senátu

